

Jubileum Miroslava Bednaříka

MUDr. Miroslav Bednařík, přední kardiochirurg Centra kardiovaskulární a transplantační chirurgie v Brně, slaví v tomto roce významné životní jubileum.

Narodil se před 80 lety na Dražanské vysočině v malé vesničce Račice. Krásné prostředí jeho dětství mu dalo do vínku smysl pro krásu v životě a v umění. K tomu ho vedla již od mládí jeho maminka, zapálená ochotnická herečka a zpěvačka v račické zámecké kapli. Proto Mirek hrál už v té době dětské role. Jako princ zachraňoval princeznu z moci nebezpečného draka v divadelním sálu račického hotelu Střelec.

Další dar, který od sudiček dostal, bylo zánícení pro kardiochirurgii, které se projevilo o něco později. První stopy jsou patrné během studia na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ještě jako medik fiškusoval na chirurgickém oddělení Nemocnice Milosrdných bratří a v celém svém odborném životě inklinoval vždy k chirurgickým oborům. Na II. chirurgické klinice Fakultní nemocnice v Brně stážoval před státnicí z chirurgie, kterou úspěšně složil u profesora Jana Navrátila.

Promoval v roce 1958 a nastoupil na interním oddělení nemocnice v Nové Pace. Brzy se však orientoval na chirurgii.

V curriculum vitae doktora Bednaříka jsou vždy zřetelné tyto dva uvedené směry životního zájmu: prvním je kardiochirurgie, druhým pak umění. Většinou jsou oba zájmy v rovnováze, někdy dominuje jeden z nich.

Zkrácenou půlroční základní vojenskou službu jako armádní doktor absolvoval ve Slaném. V této době, kdy se nemohl plně věnovat práci na chirurgii, přišla zajímavá nabídka od Vojenského dramatického souboru Posád-

kového klubu Slaný. S ochotníky z řad armády i civilu nastudoval Kutnohorské haviře Josefa Kajetána Tyla. Představení režiséra desátníka absolventa doktora Bednaříka mělo velký úspěch a bylo dlouhou dobu reprizováno v širokém okolí. Velitelství slánské divize desátníkovi za úspěšnou prezentaci armády v kulturní oblasti umožnilo návštěvu všech pražských divadel.

Během tohoto šťastného období poznal všechna tehdejší pražská divadla a setkal se s řadou umělců. Vděčně a s úctou vzpomíná na setkání s Otomarem Krejčou a jeho ženou Marií Tomášovou po představení „Tří sester“ ve Zlíně, na přátelství s herci Josefem Somrem a Petrem Čepkem či s režisérem Ladislavem Smočkem. Evžen Sokolovský režíroval hru „Poslední zkouška“ a požádal doktora Bednaříka o konzultaci odborného textu. Při té příležitosti se pak setkal s hercem Václavem Voskou. Bylo to nezapomenutelné setkání.

Po skončení vojenského období nastoupil MUDr. Bednařík nejprve v Hodoníně a poté ve Zlíně. Zde se na chirurgickém a úrazovém oddělení připravoval k atestaci z chirurgie I. stupně, kterou složil v roce 1961 v Brně. Před atestací z chirurgie II. stupně pobýval dva a půl měsíce na II. chirurgické klinice v Brně. Během této doby pracoval na oddělení i na sále a po skončení této povinné stáže dostal od přednosta kliniky, pana profesora Navrátila nabídku, zda by nechtěl někdy pracovat u něj na klinice. Atestaci II. stupně složil doktor Bednařík v květnu 1965 v Praze. A již v prosinci téhož roku obdržel osobní dopis prof. Navrátila s pozváním nastoupit na II. chirurgické klinice jako asistent. Nastoupil 1. ledna 1966.

Pan profesor znamenal pro Miroslava Bednaříka vždy osudová setkání.

Jak známo byl profesor Jan Navrátil vybrán jako možný kandidát na místo přednosta II. chirurgické kliniky vídeňské univerzity. Konkurs, vypsaný v roce 1966, jednoznačně vyhrál a po komplikacích, samozřejmých v této době, nastupuje až v říjnu 1967 na nové místo. Kardiochirurgie byla v Rakousku v té době rozptýlena v řadě měst a profesor Navrátil si uvědomil, že v začátcích své činnosti potřebuje spolehlivé zázemí, které by mu mohlo poskytnout spolupracovníci z Brna. Již po půl roce od svého nástupu zve dva brněnské lékaře do Vídně. Na jaře roku 1968 odchází MUDr. Miroslav Bednařík spolu s MUDr. Otakarem Medřickým za panem profesorem Navrátilem do Vídně.

Obdivuhodný byl i Mirkův pobyt ve Vídni. Kromě operativy se věnoval také výzkumu, jehož výsledky publikoval v odborném tisku. Pobyt ve Vídni považuje Mirek za nejkrásnější část svého života. Přesto ho stesk přinutil k návratu domů. Stalo se tak v květnu 1972.

MUDr. Bednařík byl ve Vídni velmi spokojený. Důležité však je, že s ním byl velmi spokojený i pan profesor Jan Navrátil. Připojuji podstatnou část jeho písemného hodnocení po skončení Mirkovy rakouské anabáze:

„Dr. Bednařík konal pravidelné denní a noční služby na všeobecně chirurgickém oddělení kliniky, jakož i na

kardiochirurgickém, na oddělení intenzivní péče a na oddělení intenzivního pooperačního ošetření.

V experimentální chirurgii pracoval dohromady s jinými členy kliniky na použití biologických tkání k náhradě srdečních chlopní, dále na použití tkáňových lepidel a na vypracování techniky srdeční transplantace. Napsal též práci „Neue Erfahrungen in der medikamentösen Behandlung der Commotio cerebri“, která byla publikována ve *Wien Klin Wschr* 1971;83:113.

Dr. Bednařík byl u lékařů i sester kliniky velmi oblíbený pro svou milou a klidnou povahu, jakož i pro svou ochotu kdykoliv pomáhat, když toho bylo třeba. A jeho odborná pomoc při svízelných operačních výkonech, jakož i jeho velké znalosti byly od všech jeho kolegů velice ceněny.

Osvědčil se při všech jemu uložených úkolech jako velice spolehlivý a pilný spolupracovník. Také u jeho představených byl velice oblíbený a oceněný pro přesné a spolehlivé vykonání všech mu uložených úkolů. Jménem svým i všech spolupracovníků kliniky mu přeji všeho nejlepšího.“

Doktor Bednařík se vrací na II. chirurgickou kliniku Fakultní nemocnice v Brně. Tato etapa je pro něj jen přechodným obdobím, protože již v roce 1977 byla otevřena nově postavená budova kardiochirurgie v Brně, kam přechází jako vedoucí operačních sálů. S velkou publicitou otevřená stavba měla mnoho nedostatků. Například na pooperačním oddělení byla instalována veliká okna, za kterými bylo nemocným v létě nesnesitelné vedro. Výměna oken nepřicházela v úvahu, bylo nutné sehnat antitermální fólie, které nebyly běžně k dostání. Doktoru Bednaříkovi se podařilo sehnat speciální fólie, které používala NASA, až ze Spojených států.

Nepřestával však intenzivně operovat a pomáhat mladým lékařům.

Jeho úspěchem a úspěchem pracoviště byla operace nekorigované transpozice velkých cév, kterou provedl jako první v Československu. Šlo se o osmnáctiměsíčního chlapečka, jemuž provedl korekci dle Mustarda v prosinci 1978. Operace a pooperační průběh byly bez komplikací. Podle poslední kontroly ze dne 7. 3. 2011 se 34letému muži po operaci daří dobře.

V té době přijímá nabídku ministerstva zdravotnictví odjet do San'á, hlavního města Jemenské arabské republiky, aby tam zahájil kardiochirurgické operace. Začá-

tek jeho práce byl velmi komplikovaný, bylo nutné obstarat veškeré instrumentarium. Objednávky musely být napsány ručně a objednat bylo nutné vše. Srdeční operace bylo proto možné zahájit až po delší době, a to pouze operace na zavřeném srdci. Zařízení pro mimotělní oběh nebylo ještě k dispozici. Když se ani po dvou letech opakovaných slibů a marných urgencí nepodařilo zařízení pro extrakorporální cirkulaci realizovat, odchází doktor Bednařík domů.

V následujících letech navštívil pracovně ještě Libyi a studijně Hospital for Sick Children v londýnské Great Ormond Street.

MUDr. Miroslav Bednařík nyní aktivně pracuje v Centru kardiovaskulární a transplantační chirurgie (CKTCH). Zúčastňuje se pravidelných ranních schůzek, porad, odborných seminářů a odpoledních vizit. Provádí každodenně na ambulanci kontroly a převazy nemocných po srdečních operacích.

Kromě toho intenzivně píše vzpomínky ze svého života. Velmi podrobně a přehledně zpracoval vývoj brněnské kardiochirurgie v letech 1953–2011. Je to neocenitelný materiál pro každého, kdo by chtěl studovat složité a zajímavé cesty vývoje tohoto oboru v Brně. Podrobně popsal také život prof. MUDr. Bohdana Hejduka, prvního přednosty II. chirurgické kliniky v Brně, i život svého velkého učitele prof. Jana Navrátila. Zajímavé životní osudy chirurga a vědce Alexise Carrela (1873–1944) a slavného letce Charlese Lindbergha (1902–1974), který v roce 1927 jako první na světě bez mezipřistání přeletěl Atlantský oceán, popsal v roce 2009. Oba velcí mužové a přátelé se sešli nad sestrou manželky Ch. Lindbergha, která trpěla srdeční vadou, a dali dohromady první oxygenátor, bez něhož by kardiochirurgie nebyla myslitelná.

Všechny své články publikoval doktor Bednařík v revue Masarykovy univerzity *Universitas*.

Své životní krédo si našel u R. A. Emersona: „Trochu čestnosti je víc než jakákoliv kariéra.“

MUDr. Miroslav Bednařík patří k neobyčejně pilným a pracovitým lidem, kterým se nepodařilo zestárnout. Přejeme mu hodně zdraví, životní pohody a dostatek příležitostí, aby mohl i nadále předávat své nemalé životní i odborné zkušenosti.

Roman Čerbák jménem spolupracovníků CKTCH